

УДК 004.825

Г.В. Єфімов

Академія сухопутних військ, Львів

ОСНОВНІ НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ Й ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ (ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ) З УРАХУВАННЯМ ВИКОНАННЯ СПІЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Проведено аналіз програм бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України й інших військових формувань (правоохоронних органів) щодо можливості виконання визначених законодавчою базою спільних завдань. Основна увага зосереджена на вивченні практичного досвіду провідних країн світу, який стає вкрай необхідним для вирішення комплексу завдань, пов'язаних з удосконаленням системи підготовки не тільки збройних сил, а й інших військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, що обумовлює нові підходи до організації їх спільної бойової (спеціальної) підготовки, внесення певних змін у відповідні програми підготовки. Запропоновано рекомендації щодо удосконалення програм їх бойової (спеціальної) підготовки з метою практичного виконання визначених законодавчою базою України спільних завдань в умовах мирного і воєнного часу (особливого періоду) у відповідності до сучасних викликів і загроз національній безпеці.

Ключові слова: *уніфікована програма бойової підготовки, нетрадиційні воєнні операції, ситуаційні задачі застосування, Сухопутні війська Збройних Сил України, інші військові формування, правоохоронні органи.*

Постановка проблеми

Необхідність нових підходів до підготовки складових Воєнної організації держави (ВОД) до забезпечення національної безпеки держави обумовлена станом існуючої системи підготовки Збройних Сил (ЗС) України, інших військових формувань (ІВФ) та правоохоронних органів (ПрО) як застарілої спадщини радянських часів і наявністю нових чинників, які на сучасному етапі включають: необхідність залучення до забезпечення обороноздатності держави інших силових структур (органів), обмеженість і розпорошеність між силовими відомствами ресурсів; розвиток системи територіальної оборони держави, наявність міжнародних зобов'язань щодо проведення спільних навчань та участі у міжнародних операціях, а також необхідність оцінювання готовності частин (підрозділів, сил) до виконання завдань за призначенням, ґрунтуючись на трьох критеріях: багатofункціональності, мобільності та взаємосумісності.

Сучасні виклики безпеці суспільства вносять суттєві зміни в характер ведення збройної боротьби та вимагають перегляду способів і форм застосування вже не тільки ЗС держави, а і ІВФ та ПрО. Це обумовлює необхідність перегляду не тільки законодавчої бази стосовно спільного застосування складових ВОД, але й удосконалення програм бойової підготовки СВ Збройних Сил України та ІВФ (ПрО) при виконанні ними спільних завдань в мирний та воєнний час. При цьому актуальність обраної теми набуває з прийняттям Концепції

підготовки ЗС України [1], яка призначена для забезпечення безперервного розвитку (оновлення) програм підготовки військ (сил), покращення їх боєздатності та бойової готовності для виконання завдань щодо забезпечення національної безпеки України. Відповідно підготовка ЗС України, ІВФ та ПрО повинна плануватися за єдиним задумом, з огляду на виконання їх головного завдання – стримування ймовірних загроз і забезпечення національної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

У Стратегічному оборонному бюлетені України на період до 2015 року зроблено висновок, що «існуюча законодавча база у сфері оборони не повною мірою враховує процеси, що відбуваються у ЗС України, подеколи відстає від темпів їх реформування, в результаті цього виникають законодавчо неврегульовані проблеми»[2]. Навіть у поглядах на співвідношення таких базових понять, як «оборона України» та «захист суверенітету й територіальної цілісності держави», є певні протиріччя [3]. Останнім часом у зв'язку з прийняттям «Стратегії національної безпеки України» [4], відповідно до якої одним з основних механізмів реалізації державної політики національної безпеки визнана необхідність удосконалення системи управління національною безпекою, зокрема поставлене завдання розробки «Концепції розвитку Воєнної організації держави», «Національної програми протидії тероризму і екстремізму», цьому питанню науковці стали більше приділяти уваги.

Виходячи з поведеного аналізу, серед основних державних органів, які забезпечують обороноздатність держави, відносяться до військових формувань лише ЗС України, категорія «інші військові формування» взагалі може втратити своє значення, так як до них, певною мірою, з обмеженими завданнями на сучасному етапі розбудови ВОД можна віднести лише внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ (МВС) України. Державна прикордонна служба та Служба Безпеки України є правоохоронними органами спеціального призначення, а органи Військової служби правопорядку є спеціальним правоохоронним формуванням у складі ЗС України. Органи МВС України є правоохоронним органом державної виконавчої влади. Державна спеціальна служба транспорту, як і МНС України, не входять до складу ні військових формувань, ні правоохоронних органів, а є державними органами для виконання специфічних завдань в мирний час та в умовах воєнного і надзвичайного стану та особливого періоду у взаємодії із ЗС України. Разом з тим вони є суб'єктами забезпечення національної безпеки держави, відповідно до ст.4 Закону «Про основи національної безпеки України» [5].

Кардинальні зміни у глобальному розташуванні сил привели представників політичної еліти та воєнних теоретиків провідних країн світу до усвідомлення необхідності переосмислення сучасних загроз національній безпеці, відповідно виникла необхідність нового погляду на інститут ВОД, зокрема на способи підготовки органів управління, військ (сил) [6]. У зв'язку з цим оборонними відомствами країн НАТО визначено за необхідність звернути серйозну увагу на підготовку до ведення бойових дій не тільки із застосуванням сучасних засобів ураження, але й до дій щодо стабілізації обстановки після завершення активної фази дій. Вирішено зосередити увагу на організації взаємодії та координації дій різномірних сил та засобів та організації їх спільної підготовки [7, 8, 9, 10].

Проведений аналіз свідчить, що значна частина держав більшою чи меншою мірою перебувають у процесі реформування власних оборонних систем, аби адаптувати їх до нової міжнародної ситуації. Беззаперечно, що єдиної моделі, прийнятної для цих держав, враховуючи специфіку кожної, існувати не може. Є чимало різних систем і підходів до керівництва і підготовки оборонних структур. При цьому зберігається загальна тенденція опори на ЗС, разом з тим вони призначаються тепер і для ліквідації різноманітних кризових ситуацій в різних умовах обстановки (в тому числі застосування військової сили у середині країни), а не лише для відбиття зовнішньої агресії, з акцентом на локалізацію нетрадиційних загроз, особливо так званих «асиметричних загроз» [11].

Вивчення практичного досвіду провідних країн світу стає вкрай необхідним для вирішення комплексу завдань пов'язаних з удосконаленням системи підготовки не тільки СВ ЗС України, а й ІВФ та ПрО спеціального призначення, обумовлює нові підходи до організації їх спільної бойової (спеціальної) підготовки, внесення певних змін у відповідні програми підготовки. В зв'язку з цим питання трансформації системи бойової підготовки набуває актуальності, а система підготовки військ (сил) потребує концептуальних змін.

Мета статті

Здійснити аналіз нормативно-правової бази України і керівних документів Збройних Сил України щодо покладених завдань на підрозділи ЗС України, ІВФ та ПрО спеціального призначення в мирний і воєнний час щодо забезпечення національної безпеки України. Визначити існуючі тенденції у поглядах науковців провідних країн світу на завдання власних збройних сил та інших військових, воєнізованих та інших формувань (сил) щодо забезпечення національної безпеки держави в сучасних умовах.

Проаналізувати рівень узгодженості програм бойової підготовки СВ ЗС України, ІВФ і ПрО з урахуванням виконання спільних завдань і запропонувати рекомендації щодо удосконалення програм їх бойової (спеціальної) підготовки для виконання визначених законодавчою базою України завдань в умовах мирного і воєнного часу (особливого періоду) у відповідності до сучасних викликів і загроз національній безпеці.

Виклад основного матеріалу

Концепція трансформації системи підготовки ЗС України [12] чітко визначає, що вся їх підготовка повинна базуватися на Воєнній доктрині (далі Доктрина), яка розробляється для виконання покладених на ЗС України завдань, що свідчить про верховенство Доктрини в системі їх підготовки.

Разом з тим у підходах до організації та способів досягнення мети підготовки не повною мірою враховуються зміни, що відбулися у питаннях застосування не тільки ЗС, а в цілому складових ВОД. Попри те, що сучасні бойові дії мають яскраво виражений міжвидовий та міжвідомчий характер, підготовка підрозділів (формувань, сил) видів ЗС України та ІВФ і ПрО на тактичному рівні залишається відокремленою. У процесі навчання недостатньо уваги приділяється відпрацюванню складних аспектів, характерних для сучасної бойової обстановки, які пов'язані з веденням бойових дій в населених пунктах, з противником, який застосовує партизанські та терористичні методи боротьби, а також участі в заходах ліквідації можливих наслідків надзвичайних ситуацій.

Як свідчить історичний досвід, характер війн безупинно змінюється, жодна з них не схожа на іншу. «Кожна війна – окремих випадок, який вимагає встановлення особливої логіки, особливої лінії стратегічного мислення», – відзначав А.А. Свечін [13]. Протягом короткого проміжку часу в результаті створення нових видів зброї, військової техніки з'являються зовсім нові роди військ (сил), відмінні від минулого форми і способи боротьби. Воєнні конфлікти ХХІ століття, імовірно, теж матимуть свій неповторний характер.

Отже, для організації бойової (спеціальної) підготовки складових ВОД для забезпечення воєнної та в цілому національної безпеки України необхідно чітко визначення їм завдань в мирний час та особливий період із врахуванням правового поля їх застосування (правових режимів надзвичайного і воєнного стану) виходячи з реальних та потенційних загроз.

З метою більш глибокого дослідження цієї проблеми проведений аналітичний огляд існуючих програм бойової, командирської та професійної підготовки СВ ЗС України у порівнянні з аналогічними програмами підготовки ІВФ та ПрО в контексті виконання спільних завдань із метою забезпечення воєнної безпеки держави.

За основу дослідження взяті: Програма професійної підготовки генералів, адміралів, офіцерів стратегічної, оперативної-стратегічної, оперативної та оперативної-тактичної ланок управління ЗС України; Програма професійної підготовки офіцерів Західного територіального управління Військової служби правопорядку; Програми командирської підготовки офіцерського складу для підготовки офіцерів механізованих і танкових військових частин (підрозділів), тактичної розвідки, протиповітряної оборони; Програми бойової підготовки механізованих підрозділів; Програми бойової підготовки механізованих підрозділів та підрозділів тилового забезпечення (за новою системою підготовки) – 2008 р.; Програма бойової підготовки підрозділів Військової служби правопорядку у ЗС України; Робочі програми навчальних дисциплін управління діями механізованих і танкових підрозділів для підготовки курсантів Академії сухопутних військ.

Паралельно аналізувалися програми підготовки ІВФ та ПрО, зокрема: Програма оперативної підготовки офіцерів управління Західного регіонального управління Держприкордонслужби України; Програми професійної підготовки офіцерів підрозділів органів охорони державного кордону, забезпечення та навчальних закладів Державної прикордонної служби; Програма професійної підготовки молодших фахівців Державної прикордонної служби України; Програма командирської підготовки офіцерів внутрішніх військ МВС України; Програма бойової підготовки внутрішніх військ МВС України; Програма службової підготовки осіб рядового і начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту; Програма службової підготовки

особового складу органів і підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

За результатами дослідження можна зробити наступні висновки:

- програми професійної, командирської та бойової підготовки з'єднань, частин та підрозділів СВ ЗС України, які розроблені в період 2003–2006 років, відображають радянську систему поглядів на організацію підготовки з наголосом на такі види бойових дій, як наступ і оборона, без врахування будь-яких спільних дій з ІВФ і ПрО. Разом з тим наведений аналіз сучасних і потенційних загроз, зміни у пріоритетах підготовки військ у провідних країнах світу вимагають їх перегляду;

- програми бойової підготовки механізованих підрозділів та інших підрозділів (за новою системою підготовки) – 2008 р. є на порядок більш досконалими. Безперечно, що такі дії, як наступ та оборона, завжди будуть зберігати свою актуальність, разом з тим введення в програми підготовки стабілізаційних (специфічних, миротворчих) дій та випробовування цих програм на практиці є основою їх подальшого вдосконалення у зв'язку з тим, що поки не досягається необхідний взаємозв'язок тематики занять із завданнями, що визначені до реального виконання органами управління, частинами та підрозділами (формуваннями, силами);

- на відміну від більшості частин ЗС України ІВФ та ПрО мають чітко визначені завдання мирного часу, що відображено в законодавчій базі, яка регламентує їх діяльність. Разом з тим завдання в умовах правових режимів надзвичайного стану (НС), воєнного стану (ВС) та дій в особливий період визначаються лише фрагментарно, в першу чергу при виконанні спільних завдань. Відповідно це не знайшло свого відображення в їх програмах бойової підготовки. Особливо це стосується Військової служби правопорядку, як приклад, до одних з основних завдань в умовах введення правових режимів надзвичайного та воєнного стану відносяться організація збору, супроводження та охорони військовополонених; забезпечення дотримання комендантської години в гарнізонах; охорона військових об'єктів, військових містечок та їх населення, сприяння його евакуації. Разом з тим в програмах професійної та командирської підготовки цієї служби ці питання відображені не в повному обсязі.

У зв'язку з вищенаведеним, на наш погляд, є доцільним розглянути пропозицію щодо створення єдиної концепції підготовки ЗС України, ІВФ і ПрО та розробки Уніфікованої програми бойової (спеціальної) підготовки СВ ЗС України, ІВФ і ПрО на основі удосконалення законодавчої і нормативно-правової бази застосування складових ВОД, для ефективного забезпечення воєнної та в цілому національної безпеки держави.

Однією з основних вимог до спільної підготовки, яка повинна враховувати сучасні погляди на розвиток форм і способів збройної боротьби та єдині принципи підготовки, є відповідність змісту підготовки ЗС, ІВФ та ПрО положенням Воєнної доктрини України та іншим нормативно-правовим актам України з питань оборони. При цьому до одних з основних завдань з їх спільної підготовки повинні відноситися розвиток здатності адекватного реагування на нетрадиційні загрози національній безпеці, впровадження дієвої підготовки особового складу, підрозділів та керівного складу відповідно до моделей провідних країн світу, на основі єдності стандартів підготовки, які повинні бути уніфікованими, що дасть можливість керівництву держави бути впевненим у бойових можливостях будь-якого з'єднання, військової частини (формування, структури) під час прийняття рішення щодо їх застосування.

На наш погляд, при виконанні цих заходів доцільно розпочати і роботу щодо відпрацювання спільних програм бойової (спеціальної) підготовки частин і підрозділів СВ, ІВФ та ПрО. Вважаємо, що з метою виконання поставлених завдань компоненти програм управління бойовою (спеціальною) підготовкою повинні бути єдині як для СВ ЗС України, так і для ІВФ та ПрО спеціального призначення. Базуватися на трьох різних, але взаємопов'язаних напрямках підготовки: індивідуальній та підготовки екіпажів (розрахунків); бойовому злагодженні різновідомчих частин, підрозділів, формувань (сил); професійної підготовки для виконання спільних завдань. Для досягнення найвищого результату ці напрями повинні ґрунтуватися на міцному фундаменті забезпечення (підтримки).

Ключем до загальної ефективності підготовки силових структур повинен стати баланс централізованого та децентралізованого управління підготовкою. В найбільш загальних визначеннях - розробка певних стандартів при виконанні спільних завдань для ЗС, ІВФ та ПрО спеціального призначення, розподіл обмежених ресурсів, таких, як навчальна матеріальна база, або здатності використання імітаційного моделювання, а також оцінка загальної боєготовності – це функції, які вимагають централізованого управління в ланці: Генеральний штаб (в тому числі для ІВФ та ПрО) – командування видів – територіальні управління (на регіональному рівні) – штаби територіальної оборони (на обласному рівні). Детальне планування проведення підготовки, з іншого боку, вимагає децентралізації в ланці: центральний орган управління певною силовою структурою – частина (підрозділ, формування). На кожному рівні відповідальність за виконання завдань підготовки покладається на відповідних командирів (начальників).

Розробка ефективних програм бойової (спеціальної) підготовки вимагає співпраці всіх визначених структур, установ тощо. Військові можуть запропонувати предмети, які найкраще забезпечать виконання

спільних завдань, але з огляду на необхідність відпрацювання єдиних стандартів до процесу підготовки необхідно залучати ГШ у координації з силовими структурами.

Слід зазначити, що на сучасному етапі будівництва ВОД не досягається необхідний взаємозв'язок тематики занять їх підготовки із завданнями, що визначені до реального та спільного виконання. Відповідними командирами (начальниками) не визначається необхідний обов'язковий обсяг знань у залежності від рівня посади офіцера (керівника) та органу військового управління, в якому він проходить службу, а це суттєво впливає на рівень організації як одиночної підготовки, так і на рівень злагодження частин (підрозділів, формувань, сил, органів управління).

Виходячи з проведеного аналізу, відсутності консенсусу в організації підготовки складових ВОД пропонуємо розглянути доцільність розробки Єдиної концепції підготовки ЗС України, ІВФ та ПрО (на основі розробленої концепції підготовки ЗС України), в подальшому на її базі розробити Уніфіковану програму підготовки СВ ЗС України, ІВФ та ПрО. Логічна схема обґрунтування необхідності створення Уніфікованої програми підготовки СВ ЗС України, ІВФ та ПрО з врахуванням існуючих та потенційних загроз, задач, які підлягають спільному виконанню, надана на рис. 1 (крапкове поле – нормативно-правова база, яка підлягає уточненню; нахиліне поле – нормативно-правова база, яка підлягає розробці). При її розробці повинні бути враховані наступні вихідні дані: існуючі та потенційні загрози національній (воєнній) безпеці України; уточнена законодавча база з оборонних питань суб'єктів забезпечення національної (воєнної) безпеки України; уточнені задачі СВ ЗС України, ІВФ та ПрО, що визначаються Воєнною доктриною України, іншими нормативно-правовими документами для виконання в мирний час, в умовах правового режиму надзвичайного стану, в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану до початку збройної агресії, в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану з початком збройної агресії в особливий період після відсічі агресії; суб'єкти та складові суб'єктів забезпечення воєнної безпеки України; уточнені нормативні документи щодо застосування СВ ЗС України, ІВФ та ПрО в мирний час; в умовах правового режиму надзвичайного стану, в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану до початку збройної агресії, в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану з початком збройної агресії, в особливий період після відсічі агресії; можливості застосування СВ ЗС України, ІВФ та ПрО; уточнені ситуаційні задачі застосування СВ ЗС України, ІВФ та ПрО в мирний час, в умовах правового режиму надзвичайного стану, в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану до початку збройної агресії, в особливий період в умовах

правового режиму воєнного стану з початком збройної агресії; в особливий період після відсічі агресії; можливості застосування СВ ЗС України, ІВФ та ПрО; уточнені ситуаційні задачі застосування СВ ЗС України, ІВФ та ПрО в мирний час, в умовах правового режиму надзвичайного стану; в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану

до початку збройної агресії; в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану з початком збройної агресії; в особливий період після відсічі агресії; уточнені ситуаційні задачі застосування СВ ЗС України, ІВФ та ПрО в мирний час; в умовах правового режиму надзвичайного стану; в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану

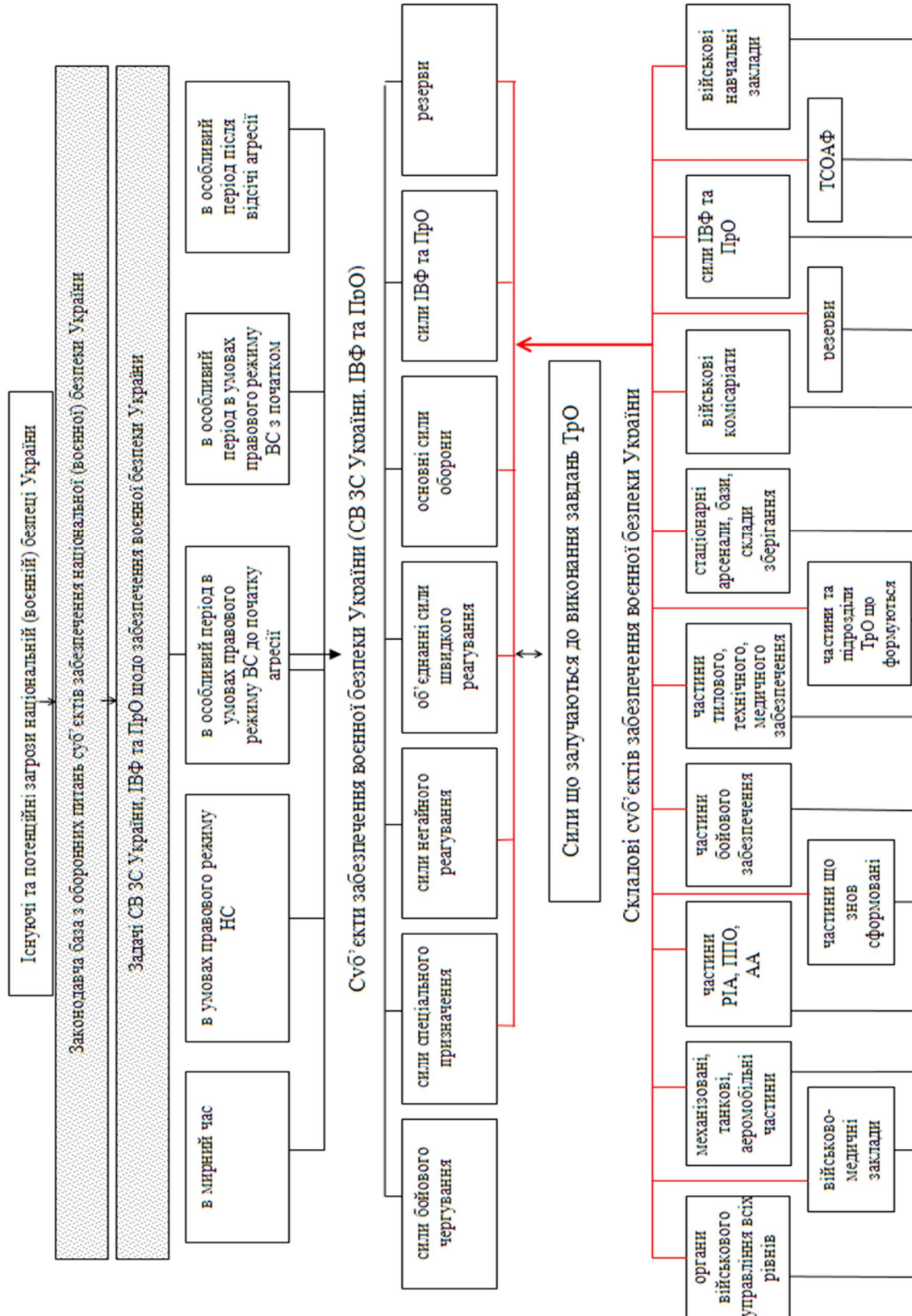

Рис. Схематичне обґрунтування необхідності створення уніфікованої підготовки СВ ЗС України, ІВФ та ПрО з врахуванням існуючих та потенційних загроз, задач, які підлягають спільному виконанню

до початку збройної агресії; в особливий період в умовах правового режиму воєнного стану з початком збройної агресії; в особливий період після відсічі агресії; уточнені формуляри військових частин (формувань, органів); створення єдиної концепції підготовки ЗС України, ІВФ та ПрО.

Тільки після остаточного уточнення зазначених вихідних даних можна приступати до розробки Уніфікованої програми бойової (спеціальної) підготовки СВ ЗС України, ІВФ та ПрО.

На основі Уніфікованої програми, в залежності від належності до суб'єкта забезпечення воєнної безпеки України, на підставі нормативних документів, визначених ситуаційних задач застосування СВ України, ІВФ та ПрО, задач, визначених формулярами військових частин, формувань, установ, органів, відповідними командирами (начальниками) для своїх частин розробляються власні програми бойової (спеціальної) підготовки в межах встановленого часу.

Таким чином, для кожної частини (формування, органу) повинні розроблятися свої програми: для частин (підрозділів), які несуть бойове чергування; для частин (підрозділів), які призначені до складу сил спеціальних операцій; для частин (підрозділів), які призначені до складу сил негайного реагування; для частин (підрозділів), які призначені до складу об'єднаних сил швидкого реагування; для частин (підрозділів), які призначені до складу основних сил оборони; для сил ІВФ та ПрО.

Разом з тим на основі уніфікованої програми розробляються і стандартні програми підготовки: для органів військового управління всіх рівнів; для військових комісаріатів; для стаціонарних арсеналів, баз, складів зберігання; для військово-навчальних закладів; для військово-медичних установ; для частин, що знов формуються; для частин (підрозділів) ТрО, що знов формуються.

У свою чергу для підготовки резервів розробляються програми: для підготовки військовозобов'язаних, які призначені для доукомплектування частин до штатів воєнного часу (служба в резерві); для підготовки військовозобов'язаних в запасних частинах, що знов формуються (для поповнення втрат під час бойових дій); для підготовки особового складу в військово-навчальних закладах за програмами воєнного часу; для підготовки спеціалістів у ТСОАФ.

В таких умовах особливого значення набуває чітке визначення сутності ситуаційних задач, на основі уточнених положень Воєнної доктрини України, законів про ВОД; про правовий режим НС; про правовий режим ВС; про оборону; про територіальну оборону та тих, що визначають діяльність суб'єктів забезпечення воєнної безпеки держави. Цей висновок підтверджується тим фактом, що до однієї з основних задач підготовки СВ відноситься вивчення порядку введення, скасування режиму надзвичайного та воєнного станів та особливості дій військ (сил) у цих умовах.

Висновки

Результати проведення теоретичних і практичних досліджень дозволяють зробити висновок про те, що сучасна система бойової підготовки СВ ЗСУ, а також підготовки ІВФ та ПрО потребує вдосконалення. Вона вимагає не стільки структурної, скільки змістовної перебудови організації бойової підготовки, в першу чергу – за рахунок внесення відповідних змін до нормативно-правових документів; удосконалення організаційно-штатної структури органів військового управління та військ; визначення чітких стандартів підготовки ЗС України, ІВФ та ПрО; досягнення взаємосумісності з арміями провідних країн світу для виконання спільних завдань. Спільна підготовка є процес комплексний, яка повинна передбачати: визначення чітких стандартів підготовки як ЗС України, так і ІВФ та ПрО; досягнення взаємосумісності для виконання спільних завдань.

Основними завданнями спільної бойової (спеціальної) підготовки повинно бути: підготовка військ (формувань, сил) до участі в збройних конфліктах і дій у складі об'єднаних угруповань з підтримки (відновлення) миру та безпеки; перевірка в ході навчання існуючих статутних положень щодо організації і ведення бою (тактичних дій, територіальної оборони); вироблення нових способів бойового застосування військ (формувань, сил); злагодження органів управління (штабів) військовозобов'язаних, які призначені для підрозділів (частин, формувань, сил); навчання умінню управляти військами (формуваннями, силами) у різних умовах обстановки і виконувати заходи, які забезпечують виконання поставлених завдань; навчання виконанню норм міжнародного гуманітарного права і правил поведінки при веденні війни (у ході збройних конфліктів); подальша розробка і конкретизація принципів навчання і виховання відповідно до змін, які відбуваються у житті суспільства і складових ВОД.

Наведені погляди та запропоновані пропозиції є тільки першим кроком у створенні сучасної моделі організації спільної бойової (спеціальної) підготовки ЗС України, інших військових формувань та правоохоронних органів України.

Список літератури

1. Концепції підготовки Збройних Сил України. – К.: ГШ ЗС України, 2010. – 36 с.
2. Стратегічний оборонний бюлетень України на період до 2015 року (Біла книга України) / [авт. тексту Експертна комісія Міністерства оборони України]. — К.: Аванпост-прим, 2004. – 96 с.
3. Конституція України: Закон Верховної Ради України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс] / Документи видавника (Верховна Рада України, 1996 р.) / Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Про Стратегію національної безпеки України [Електронний ресурс]: Указ Президента України № 105/2007 від 12.02.2007 р. // Режим доступу: www.infodisk.com.ua.

5. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс] : Закон України № 964/2003 від 19.06.2003 р. // Режим доступу : www.infodisk.com.ua.

6. Мартін Ван Кревельд. Ми вступили в епоху війн нового типу / М. Кревельд // Народна армія. – 2005. – № 264 (3313). – 20 жовт.

7. Печуров С. О некоторых аспектах военных реформ в зарубежных странах / С. Печуров // Зарубежное военное обозрение. – 2004. – № 2. – С. 4–9.

8. Мзимов Ю. Правовые основы применения ВС США в целях обеспечения внутренней безопасности страны / Ю. Мзимов // Зарубежное военное обозрение. – 2006. – № 6. – С. 2–9.

9. Печуров С. О системе операций ВС США в мирное время / С. Печуров // Военная мысль. – 1996. – № 4. – С. 71–76.

10. Печуров С. Смещение акцентов в боевой и оперативной подготовке Вооруженных сил США / С. Печуров // Зарубежное военное обозрение. – 2004. – № 10. – С. 8–10.

11. Резяпов Н. Асимметричные угрозы национальным интересам США / Н. Резяпов // Зарубежное военное обозрение. – 2005. – № 3. – С. 2–7.

12. Концепція трансформації системи підготовки ЗС України. – К.: ГШ ЗС України, 2009. – 34 с.

13. Свечин А.А. Антология отечественной военной мысли [Текст] / А. А. Свечин. — М. : ВАГШ, 1995 – (Сочинения : в 6 кн. / А. А. Свечин; кн. 5).

Рецензент: доктор технічних наук, старший науковий співробітник А.М. Зубков, Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Львів.

Основные направления совершенствования программ боевой подготовки Сухопутных войск Вооруженных Сил Украины и других воинских формирований (правоохранительных органов) с учетом выполнения совместных задач

Г.В.Ефимов

Статья посвящена анализу программ боевой подготовки Сухопутных войск Вооруженных Сил Украины и других военных формирований (правоохранительных органов) касательно возможности выполнения определенных законодательной базой совместных заданий. Основное внимание сосредоточено на изучении практического опыта передовых стран мира, который является необходимым для решения комплекса задач, связанных с совершенствованием системы подготовки не только СВ ВС Украины, а и других воинских формирований и правоохранительных органов специального назначения, что предполагает выработку новых подходов в организации их совместной боевой (специальной) подготовки, внесения определенных изменений в соответствующие программы подготовки. В статье предлагается ряд рекомендаций касательно усовершенствования программ их боевой (специальной) подготовки с целью практического выполнения определенных законодательной базой Украины совместных задач в условиях мирного и военного времени (особого периода) в соответствии с современными угрозами национальной безопасности.

Ключевые слова: передовые страны мира, Сухопутные войска Вооруженных Сил Украины, трансформация системы боевой подготовки, унифицированная программа боевой подготовки, нетрадиционные военные операции, ситуационные задачи применения, другие воинские формирования, правоохранительные органы.

The principal directions of battle training programmes of the army of the ukrainian armed forces and other military units (law enforcement forces) improvement considering joint tasks accomplishment

G.V. Yefimov

The article deals with the analysis of the Army of the Ukrainian Armed Forces and other military units (law enforcement units) battle training programmes, considering the possibility of tasks accomplishment determined by legislation base. The great attention is concentrated on the study of the world leading countries practical experience, which is very important for the solving of tasks complex concerned not only with the system of training of the Army of the Ukrainian Armed Forces improvement, but also the army units and special purpose law enforcement forces, which determine the new approaches to their joint battle (special) training organization and introduction of certain changes into the appropriate training programmes. The recommendations concerning the improvement the battle (special) training programmes with the purpose of practical accomplishment of common tasks determined by legislation base of Ukraine under the conditions of peace and at war time (special period) according to the present challenges and threats to national security are proposed in this article.

Keywords: world leading countries, transformation of battle training system, unified battle training programme, non-conventional battle operations, situational tasks use, Army of the Ukrainian Armed Forces, other military units, law enforcement forces.